

Ryboviny

VI. ročník ■ číslo 17

Úvodní slovo ...

Není to tak dávno, psal se rok 2011, kdy v naší škole poprvé nastoupily dvě třídy jednoho ročníku. Od té chvíle jsme si už zvykli na to, že máme ve škole „áčko“ a „béčko“. Vše se podařilo vyřešit. Studenti nového zaměření Vodní stavby v rybářství zaujali místo v pavilonu VOŠ, na místech slábnoucích ročníků vyšší odborné školy.

Za tři roky, které od té doby uplynuly, se udělalo ve škole pro rozvoj nového zaměření nemálo práce. Již jako samozřejmost vnímáme odbornou učebnu vodních staveb v suterénu školy. Vybavena byla druhá třída pro práci na počítačích, k dispozici jsou přenosné notebooky. Další nová víceúčelová třída vznikla v hlavní budově na místě bývalé knihovny. Výuku odborných předmětů pro stavební zaměření zajišťují odborníci z praxe. Bylo vydáno šest nových učebnic. V této době již budou mít ročníky za sebou i nové typy odborných exkurzí. Třetí se chystají na blokovou prázdninovou praxi u stavebních firem zabývajících se stavbou a údržbou vodních děl. Že to vše dá nemálo práce, není třeba zdůrazňovat.

Odměnou nám je, že věci fungují a vše se vyvíjí směrem, který si všichni ve škole přejeme. Také letos v září nastoupí minimálně 20 žáků do nové 1. B. Tím se počet tříd střední školy zkompletuje na 8. Spolu s ostatními žáky a studenty dálkového studia tak na naší škole bude studovat více než 200 studentů. To je v období nepříznivého demografického vývoje úspěch.

Karel Dubský

Aktuálně.....

Školní muzeum vidělo již více než 3 000 návštěvníků. Jen při posledním dnu otevřených dveří v rámci Vodňanských rybářských dnů přišlo 750 zvědavých a vesměs spokojených osob.

Dne 22. května naši školu navštívil ministr zemědělství ČR Marian Jurečka. Ve škole strávil asi hodinu a půl. Pan ministr svůj čas rovnoměrně rozdělil na setkání s vedením školy, prohlídku školy a besedu se žáky. Stalo se tak u příležitosti cesty po jižních Čechách a to, že si vybral naši školu, nás potěšilo.

Opět u nás natáčela Česká televize. Konkrétně se jedná o pořad pro děti Náš zvěřinec na kanálu D. V reportáži vystupují i naši žáci.

Součástí přijímacího řízení se po několika letech staly povinné zkoušky z přírodopisu. Podle všeho to zájem o naši školu negativně neovlivnilo.

Naše škola postavila své vlastní družstvo v rybolovné technice a to se zúčastnilo klání v rámci II. ligy v Meziboří v Krušných Horách. Jak jsme dopadli, si můžete přečíst uvnitř tohoto čísla Rybovin.

ROZHOVOR S ABSOLVENTEM

Prof. Dr. Ing. Jan Mareš

absolvoval Střední rybářskou školu ve Vodňanech v roce 1981. Poté po větší část svého profesního života působí jako pedagogický pracovník v Ústavu zoologie, rybářství, hydrobiologie a včelařství na Mendelově univerzitě v Brně. Postupně získal hodnost docenta a letos v březnu byl jmenován profesorem. Žáci naší školy se s ním mohou každoročně setkat v naší škole, kdy k nám zajíždí představit našim studentům možnost studia na rybářské specializaci na Mendelově univerzitě.

Pane profesore, můžete zavzpomínat, co Vás vedlo k rozhodnutí studovat Střední rybářskou školu?

Jednoznačně působení mého otce na této jedinečné škole. Díky jemu jsem měl již od raného dětství přístup zejména na školní pokusnictví, kde si vzpomínám na svůj „první výlov“ v předškolním věku. Jednalo se o ročka sumce velkého, to ještě žil starý pan Khain. Pak jsem měl možnost se zúčastnit celé řady dalších „akcí“. Poloumělý výtěr kapra, hnízda pro sumce, dovoz maďarských lisců, inkubace jiker kapra z umělého výtěru pod hrází rybníka (a prsty zelené od malachitky), umělý výtěr potočáka a práce na líhni. Samozřejmě jsem se dostal i do budovy vlastní školy, která mne dlouhá léta naplňovala a možná dodnes naplňuje pocitem úcty a odpovědnosti k práci našich předků. Musíme si uvědomit, že rybářská škola, její pedagogové i studenti byli (a doufám, že stále jsou) významnou součástí života města Vodňan. Měl jsem snad jinou volbu?

Jak vzpomínáte na studentská léta ve Vodňanech?

Velmi rád, i když pro Vodňana to nebylo vždy úplně jednoduché. A navíc jsem byl učitelský synáček. Vzpomínám na naše učitele, odborníky ve svých oborech i na naši bohatou praxi. Praktická výuka pokrývala i možnost práce na sousedním VÚRH. Přiznávám, že praxe byla pro mne často přitažlivější než výuka ve škole. Část prázdnin jsem trávil na Školním rybářství, začínal jsem na baště Černoháj ještě před nástupem do rybářské školy.

A samozřejmě na všechny naše mimoškolní aktivity. Sportovní i kulturní. Košíkovou, kopanou, skomírající zimní stadion, spartakiádu a taneční, tradiční mikulášskou i maturitní ples. Stálo to za to.

Vzpomenete si, jak to vypadalo v té době na školním pokusnictví? Naši studenti možná nevědí, že v té době tam nebydlel správce.

V době mého studia tam skutečně správce nebyl. Provoz zajišťovali odborní učitelé a učitel na praxi, studenti, tuším ve druhém ročníku, zde měli týdenní podzimní a jarní praxi. Oproti současné parkové úpravě to vypadalo trošku zanedbaně.

Prioritou byla funkčnost zařízení, rybníčků a probíhající praktické cvičení. Využití bylo v návaznosti na výuku. Koncem mého studia fungovalo pokusnictví i jako internát a několik mých spolužáků zde bydlelo.

Dovedete s odstupem času posoudit, jak Vás rybářská škola připravila na další studia a profesní kariéru?

Dnešní studenti školy jsou na tom o něco lépe a o něco hůře. V době mého studia bylo střední odborné školství zaměřeno na praktickou výuku.

Počet studentů pokračujících na vysoké škole nebyl velký. Z naší třídy (34 maturujících) dále studovalo zhruba sedm až osm. Trošku jsme bojovali s matematikou nebo chemií. Z pohledu profesní přípravy to bylo podstatně jiné. Kdo chtěl a měl zájem, tak během studia mohl absolvovat exkurze a praxe v řadě rybářských podniků. A praxe a praktické výuky bylo v rámci studia opravdu hodně. Do zahraničí jsme se dostali na několikátýdenní praxi do NDR (Německá demokratická republika) na klecové chovy.

V ročníku jsme byli tři spolužáci z Vodňan. Jeden z nás, Ing. Pavel Nusl, u Vás učí.

V praktické výuce a na praxích jsme byli samozřejmě ve výhodě. A někdy jsme taky dostali „za uši“, abychom si nemysleli, že to, co známe z Vodňan, stačí (což se objevuje u některých studentů i nyní). Nicméně odborný základ pro celý rybářský život byl z vodňanské školy. A v mém případě i pod odborným dohledem mého otce.

K Vaší pedagogické práci patří také vědecká práce, tedy výzkumná činnost. Můžete nám popsat, na co se v ní zaměřujete?

Již řadu let směřuji ke kombinovaným technologiím, kvalitě prostředí ve speciálních zařízeních a výživě ryb. To patří k sobě – prostředí a výživa. Také se zabývám problematikou intenzivního chovu lososovitých ryb. V podstatě od svého nástupu jsme se věnovali počátečnímu odchovu raných stádií celé řady rybích druhů. A sumec mezi ně, a to dokonce opakovaně, patřil. Diplomovou práci jsem měl zaměřenu na vliv stresu na vybrané hematologické a biochemické parametry kapřího plůdku. Tak jsem se v průběhu studia i řadu let po absolvování věnoval hematologii ryb a laboratorním analýzám jejich krevní plasmy.

Jak vidíte budoucnost faremních chovů ryb v řízeném prostředí v naší republice?

Rád bych řekl: „Budoucnost vidím jednoznačně pozitivně.“ Podmínky chovu ryb ve speciálních zařízeních jsou „trochu“ odlišné od tradičního rybníkářství. Jejich specifikum je ve vysoké koncentraci ryb a nutné péči o kvalitu prostředí. A samozřejmě optimalizaci výživy, která rozhoduje o ekonomice chovu, kvalitě produkovaného rybího masa i stavu rybího organismu. Nutná je každodenní péče a precizní dodržování chovatelských postupů. Nevýhodou pak vysoká investiční náročnost na počátku a provozní náklady v průběhu chovu. Při současné úrovni produkce ryb v rybnících je tento způsob ale jedinou cestou zvyšování jejich produkce. V současnosti je výhodou využití finančních prostředků z projektů EU, konkrétně OP Rybářství, ke snížení přímého zatížení chovatele. Objevují se nové subjekty budující systémy s řízeným prostředím. Nicméně věřím, že i tradiční rybníkáři využijí možnosti těchto systémů, třeba k produkci lososovitých druhů ryb.

Můžete nám popsat, jaké byly Vaše pocity při jmenování profesorem, které uděluje prezident republiky?

To je těžká otázka. Jmenovací dekrety podepsané prezidentem republiky nám předával ministr školství ve Velké aule pražského Karolina. Jsem rád, že se mi podařilo této pedagogické hodnosti dosáhnout. Je to věc profesní i osobní. Být profesorem v našem oboru je zavazující do budoucnosti, zároveň to dodává určitý kredit i našemu pracovišti. V osobní rovině je to určitá splátka vůči mým rodičům i rodině, která má na mém jmenování profesorem obrovský podíl.

Na závěr mi to nedá, abych se nezeptal, jak jste z dlouhodobějšího pohledu spokojen se studenty, kteří k Vám přichází od nás z Vodňan?

Musím přiznat, že ve většině případů jsem spokojen. Absolventi vodňanské rybářské školy, kteří přijdou k nám, mají skutečně zájem o obor rybařství, tedy

alespoň ti, kteří k nám dojdou. Na naší univerzitě je obor rybařství a hydrobiologie vyučován jako navazující magisterský obor. Pokud tedy studují již bakalářské studium v Brně, pak musí projít bakalářským studiem zootechniky, odborné předměty mají jako volitelné a u nás řeší svou bakalářskou práci na rybářské nebo hydrobiologické či hydrochemické téma. S většinou z nich však spolupracujeme od začátku jejich studia. Naši studenti se podílejí na všech našich odborných aktivitách. Odbornou zdatnost musím skutečně ocenit ve většině aktivit i výuce odborných předmětů, chci zde ocenit úroveň výuky na vaší škole. Ocenění si zaslouží i její rozvoj, který mám možnost sledovat při svým poměrně častých návštěvách.

*S Prof. Dr. Ing. Janem Marešem rozhovor vedl
Karel Dubský.*

Družstvo naší školy zabodovalo!

V sobotu 3. 5. 2014 se konal závod v Casting sportu. Jednalo se o jarní kolo I. a II. Ligy. Závod probíhal v severočeském městečku Meziboří neda-leko Mostu.

Soutěžilo se v 5 disciplínách: muška skish, muška dálka, zátěž aremberk, zátěž skish, zátěž dálka.

Historicky poprvé se závod zúčastnilo družstvo Střední rybářské školy ve složení: Jindřich Nešvara, Jan Materna, Filip Humpál, Kateřina Marková.

Jak je v Meziboří již tradicí, počasí závodu ani závodníkům příliš nepřálo, od rána byla zima, foukal vítr a přšelo. V tomto počasí se ani nedají očekávat nějaké výborné výsledky, ale i přes to získalo družstvo SRŠ skvělé umístění.

II. ligy se zúčastnilo 8 družstev z celé ČR. 1. místo získalo město Praha (Újezd nad Lesy) skvělým výsledkem 1794,93, 2. místo vybojovala Kroměříž s výsledkem 1629,47 a na krásném 3. místě s výsledkem 1610,87 se umístilo družstvo SRŠ, které až do konce bojovalo o druhé místo, ale nakonec podlehl právě Kroměříži.

Podzimní kolo se bude konat v sobotu 13. 9. 2014 v Kroměříži, z tohoto závodu postoupí první dvě družstva II. ligy do první ligy a naopak z I. ligy poslední dvě družstva sestoupí do ligy druhé.

Kateřina Marková

Vzpomínky na Jaroslav

Možná málokdo z našich současných žáků ví, že naše škola donedávna hospodařila na třech rybářských revírech. Kromě Blanice 3 a Zlatého potoka jsme obhospodařovali ještě zatopený důl Jaroslav, který se nachází asi 6 km od Vodňan u obce Újezdec u Čičenic.

Moje první vzpomínka na existenci této lokality pochází z klukovských let, z doby někdy před více než čtyřiceti lety. To jsme při svých toulkách náhodně narazili na tuto vodní plochu, o které jsme neměli ani tušení. Jedná se o 12,5 ha velké jezero, které vzniklo na místě povrchového dolu na lignit, což je mladé hnědé uhlí. Důl fungoval někdy do roku 1960. Poté ho zaplavila voda. V době, o které píši, nás zaujalo modrozelené zbarvení vody s průhledností asi 2–3 metry. Byla to však voda bez života. Jak jsem se dozvěděl později, příčinou bylo velmi nízké pH kolem 4 a vysoký obsah síry.

Další vzpomínka je z roku 1980. To již na dole hospodařila rybářská škola. Revír se otevíral prvním rokem pro veřejnost a já jsem si zakoupil povolenku s číslem 3. Dovedete si představit, jaké je to chytání, když přijede k revíru, kde před vámi ještě prakticky nikdo na rybách nebyl. Nikde nebylo ani jedno vysezené místo. Kapři brali jako diví. Nejlepším způsobem byl lov na kůrku chleba na hladině. Vzhledem k menší úživnosti zde byli kapři nejčastěji kolem dvou, tři kilogramů, protáhlí, velmi bojovní a s vynikajícím masem. Jejich lov v tomto prvním roce patří k mým nejlepším rybářským zážitkům.

To jsem ještě netušil, že krátce po mém nástupu na rybářskou školu se stanu v roce 1985 rybář-

ským hospodářem, který bude mít tento revír na starost, a že za hospodaření v něm budu odpovědný po více než dvacet následujících let. Na revír jsme pravidelně vysazovali asi tisícovku mírových kaprů ročně, dále líny, candáty, štiky a bílou rybu. Jaroslav byl však specifickým revírem. Vzhledem k jeho charakteru, kdy prakticky chybí příbřežní partie s rostlinstvem, se zde nikdy příliš nedařilo fytofilním rybám. Proto zde bylo poměrně málo potravních a tím pádem i dravých ryb. Pokud se něco přirozeně vytřelo, byli zde přemnožení malí okouni, kteří se o jikry a vylíhlý plůdek postarali. I přes veškerou snahu to byla vždy hlavně kaprová voda. A protože jsme na tento revír vydávali ročně jen kolem šedesáti povolenek za rozumnou cenu, byli rybáři většinou spokojeni. Nejvíce sem chodili lovci z okolních obcí a z Vodňan.

Mezi nejzajímavější úlovky patřila štika o hmotnosti 18,35 kg, řada kaprů kolem 10 kg, několik velkých amurů, několik okounků pstruhových, bolenů, pstruhů duhových. Později se do revíru vysazovali také sumci a každý rok se nějaký o hmotnosti kolem 10–15 kg ulovil. Na začátku jsem nevedl důležitou okolnost. Tato vodní plocha je v majetku obce Čičenice. Naše škola měla s obcí uzavřenou nájemní smlouvu a platili jsme relativně přijatelné roční nájemné. Revír byl pro školu cenný nejen jako voda pro sportovní rybolov, ale také se zde občas konaly učební praxe nebo cvičení z odborných předmětů, například odlovy do tenat apod. Při praktických maturitních zkouškách se na revír situovalo zkoušení některých otázek. Někdy kolem roku 2006 jsme zaznamenali zájem obce

Čičenice získat z revíru výrazně vyšší nájemné nebo nám smlouvu vypovědět. To se také v roce 2007 stalo a era působení naší školy zde skončila.

Obec Čičenice vypsalala nové výběrové řízení. O hospodaření projevilo zájem více uchazečů. Jaroslav nakonec získala pražská firma Tomi - Korda (zabývá se velko a maloobchodním prodejem rybářských potřeb).

Revír byl podle zákona o rybářství zrušen a dnes se na něm chytá nikoliv ve smyslu výkonu rybářského práva, ale jako na uzavřené vodní ploše s provozováním rybníkářství. Ale to už je spíše odborný problém.

Jaký je současný stav věcí, může každý zjistit na www.jezerojaroslav.cz. Jezero je označováno za jednu z nejlepších vod u nás s metodou rybolovu chyt a pusť. Pokud mám informace, provozovatelé zde vysadili mnoho trofejních kaprů a také jeseterovité druhy ryb. Cena povolenky je zde 1 000 Kč za 24 hodin. Minimální doba lovu je však 72 hodin. Loví se na tři pruty. Případní návštěvníci musí počítat s tím, že pohyb osob okolo nádrže je velmi dobře monitorován, včetně využití hlídacích psů.

Na výše uvedený způsob lovu ryb jsou různé názory. Přiznám se, že sám nemám v této věci vyhraněný názor. Jisté však je, že vzhledem k ceně povolenek, se již zájemci o rybolov nerekrutují z řad místních rybářů.

Pokud jde o naši školu, práce spojená se dvěma revíry nám zcela postačuje. Pro nás je důležité, že máme jeden revír mimopstruhový a jeden pstruhový. A to škole stačí.

Karel Dubský

Ministr zemědělství Marian Jurečka v rybářské škole

Prezentace našich studentů

Dne 26. března žáci 1. ročníku SRŠ – Jaroslav Sechovec a Ondřej Šišma – navštívili místní Centrum sociální pomoci (domov chodců). Návštěva to nebyla jen tak ledajaká, měla konkrétní cíl. Úkolem studentů bylo zajímavou formou seznámit seniory s rybami, které žijí v našich vodách, ale i s rybami, které máme ve školním amazonském akváriu.

Jarda Sechovec zajímavě hovořil o našich sladkovodních rybách, o místě výskytu, způsobu jejich rozmnožování, dále mluvil o exemplářích, které k nám byly dovezeny a uměle rozmnoženy. Prezentaci provázely vhodné fotografie a na závěr každého bloku byl zařazen kvíz pro seniory, kdy se i staré babičky zapojily do určování zobrazených ryb. Následně vypukla neřízená diskuze o způsobech tepelné úpravy ryb. Každý zavzpomínal, na jaký způsob má ryby nejraději. Senioři si navzájem sdělovali, kam chodili na ryby a jaké byly jejich kapitulní úlovky.

Ondřej Šišma pojal svou exotickou prezentaci také velmi profesionálně. Fotografie amazonských ryb zdařile okomentoval a poutavě vyprávěl, jakým způsobem ryby žijí, co je jejich potravou, jaké mají predátory a jakým způsobem se ve škole o amazonské akvárium staráme.

Staříci byli velice pozorní a hodina utekla jako voda. Na závěr studenti dostali jako poděkování pletené ponožky, které darovala jedna z přítomných posluchaček.

Jarda s Ondřejem byli dojati, protože senioři vyjádřili přání, zda by se podobné besedy s ukázkou ryb mohly ještě někdy v budoucnu konat.

Rád cestuji

Celkem nedávno jsem se vydal na cestu. Na cestu ve spánku. Snové místo na mě čekalo, místo, jenž svými klady předčí každé velkoměsto i vesnici na reálné planetě zemi.

Ještě před příjezdem na ono místo jsem se nalodil na plachetnici. Na tento kus vysněné krajiny se dá dostat několika způsoby, ale plachetnice se stala mou oblíbenou. Díval jsem se na horizont a sledoval delfíny, kteří vyskakovali výše než slunce, vítr mi při tom zpíval píseň o vzniku světa. Každý na palubě dostal sklenici osvěžujícího nápoje. V jeho skle se zrcadlila naše nejbližší hvězda.

Při zakotvení se naskytl nádherný výhled na přístav, jakoby vyříznutý z doby dávno minulé. Po vystoupení se k nám přidala skupina domorodců, kteří nás provázeli po okolí. Na konci nám ukázali hotel. Pokoj nebyl ani moc velký, ani moc malý, výzdoba tak nějak příjemně skromná, a výhled na otevřené moře lákal tak, že mi vřela krev v žilách. První noc se sedělo u ohně. Bylo teplo a čisté nebe plné hvězd ukazovalo plnou krásu.

Probudil jsem se do nádherného rána. Při procházce po městě, která se nechtěně protáhla na celé dopoledne, jsem došel na tržiště a seznámil se s několika místními lidmi. Tržiště rozlohou vcelku malé, ale člověk zde dokázal najít téměř vše. Maso, ryby, ptáci, savci, někde byl i hmyz. Vůně moře se na tomto místě koncentrovala. S místními jsem jen tak klábosil a vyzvídal informace u sklenice domácího vína. Jestli se sem někdy dostanete, doporučuji ochutnat. Trochu trpké, ale přesto bylo tak lahodící chuti. K obědu byly mořské plody na všechny možné způsoby. Jedno z nejlepších jídel, jaké jsem kdy jedl. Odpoledne jsem se potápěl v moři tak neuvěřitelně plném života a večer jsem strávil rozjímáním na pláži. Probudil jsem se druhý den ráno.

Při odjezdu jsem se toulal očima po ostrově, prohlížel si ten osobitý styl architektury, díval se na to, jak se uprostřed náměstí přes sluneční hodiny láme světlo a bezděčně zabloudil očima na tržiště. Tam stála ta skupinka místních, co jsem potkal včera. Při tom pohledu se mi vrátily vzpomínky na ty vůně a chutě, co by z toho mohly vzniknout. Mávali a křičeli jeden přes druhého, že jsem měl zůstat déle a že mám přijet brzy znovu. Příště zde budu muset pobýt alespoň tři dny.

Byli tam skvělí lidé. Nebrali. Nepovyšovali se nad ostatní. Zastali se každého, kdo měl pravdu. Každému v nouzi pomohli. Soudili spravedlivě a poctivě. S člověkem se spřátelili po pouhém jednom dni. Příroda

byla plná života, skoro původní, ale přes to v souladu s člověkem. Budovy přímo pasovaly do krajiny, jako by tam přímo vyrostly. Památek zde není tolik, protože zde není na co vzpomínat, nebyla zde válka, nebyl zde mor...

Pavel Kuboušek

Syndrom fotrovatění

Tato nemoc přichází s věkem, ale může přijít i věk samotný. Každý to zná a ví, o co jde, i když jeho táta nemusí být fotr s nohama v lavoru. Ale co prevence, jak pomoci?

Je zřejmé a jasné, že fotrovatění je aktuální záležitost a před sto lety toto slovo nikdo neznal. Je to prostě důsledek našeho pohodlného života. Fotra si umíme představit docela přesně. Plné tvary, oblíbené místo v obýváku, třetina lednice obsazená lahvičky a názory člověka, který si myslí, že je jediný pracující na východní polokouli. Teda pokud ho fotrovatost nezasáhla v produktivním věku. Tito fotrové mají jasnou odpověď: „Copak si nemůžu odpočinout?“ Ale uchýlení se k tomuto stylu života může mít různé důvody a okolnosti jako – „stíhačka v domě“, „šťastné“ manželství a podobné záležitosti, které se týkají domácnosti.

Účinnost prevence každopádně určuje mentalita a zajaté koleje. Fotr, který dělal v kotelně od–do a přišel o práci nebo je v důchodu, to má už snadné stát se správným pivařem. Naopak člověk se zajímavou prací, která ho ještě i baví, asi těžko pomyslí na prošoupaný gauč.

Fotrovatění vlastně ale nikomu vyloženě neškodí. Jsou určitě jiné problémy nabízející se k řešení, než to, že si taťka zapne televizi a usne u toho. Ale vy, co čtete tento příspěvek a znáte někoho, kdo má náběh na tento „kvalitní“ styl života, neváhejte! Ukažte jim, že existuje větší zábava. Fotbal je lepší si zahrát, než se na něj koukat, že venku je víc způsobů vyžití a zajímavých věcí.

A vy, kdo čtete v oblíbené poloze v křesle a v druhé ruce držíte ovladač, nebo dokonce už mucholapku, je to jednoduché. Zahodte je a udělejte svůj život kvalitnější. Užijte si ho!

Z PERA NAŠICH STUDENTŮ

VÍTE, JAK MÍCHAT KRMENÍ?

Když si pročitám příspěvky v diskuzi pro začínající rybáře, napadlo mě, napsat článek o tom, jak se má správně míchat krmení. Samozřejmě, že každý rybář – závodník – míchá jinak podle toho, na jakou značku či přímo krmení chytá, a proto se budu snažit popsat přípravu co nejlépe, tak aby byla univerzální pro co největší počet druhů krmení. Často pokládanou otázkou je: Jakou vnačičí směs vybrat? Odpověď není zrovna jednoduchá a dalo by se o krmení povídat celé hodiny, ale základ je jasný. Když se budeme bavit o krmení, které není složené pouze z jednoho druhu, tak vnačičí směsi dělíme do dvou skupin – a to základové – to jsou ty, které si volíme podle toho, kde budeme chytat, mají například popis řeka (river) nebo jezero (lake), – a jako další směsi druhové, které vybíráme podle toho, jaká je naše cílová ryba. Dám tedy příklad: Víím, že v mé lovné lokalitě, kterou je řeka, se nejčastěji nachází cejn velký. Podle toho si zvolím jako základové krmení River a druhové Bream. Vnačičí směsi se samozřejmě dělí i na sladké a slané. U takovýcho směsí se držím pouze zdravým rozumem a částečně přemýšlím jako ryba. To znamená, že je po zimě hladová a potřebuje doplnit důležité minerály, jako je například sůl. Z toho plyne, že na jaře používám krmení slané (je možné přidat i sůl) a po celý zbytek roku krmení sladké (až na výjimky). Výrobci různých značek samozřejmě nabízejí i další přísady do krmení, jako jsou TTX, posilovače (ať už tekuté nebo práškové), anglickou vložku, ale třeba i živou složku (například červy), samozřejmě nesmíme zapomenout i na hlínu.

Hlína je jednou z nejčastějších přísad do krmení. Mezi rybáři se o ní vedou nekonečné spory. Třeba že ryby nebudou žrát hlínu a podobně, ale opak je pravdou. Hlína dodává krmení typickou barvu, vůni i strukturu.

Na pultech obchodů nalezneme dokonce hlíny, které mají určité zbarvení směsi (jsou hlíny žluté, červené nebo černé), dále dodávají na lepivost i v neposlední řadě zvětšují objem. Každý ze závodníků mi jistě potvrdí, že hlínu někdy použil třeba i jen proto, aby se ryby nebály svítivého krmení na dně.

Na vodách, kde potřebujete mít krmení co nejostřejší nebo opravdu co nejtmaší (nejsvětlejší) a tomuto účelu nepostačí hlína, používáme takzvané barvy do krmení. Je to směs podobná potravinářskému barvivu (i potravinářským barvivem se dá do značné míry nahradit). Barva je sice celkem drahá, ale na obarvení krmení ho potřebujeme pouze malé množství. Je tedy na každém, jestli barvu do krmení použije nebo ne, ale já k tomu můžu jen říct, že ji osobně při závodech nepoužívám a ani u většiny závodníků jsem ji neviděl.

TTX mais – je často zmiňovanou přísadou pro lov ryb na tekoucích vodách. Myslím si, že je ale i často opomíjená a to je až skoro škoda, mezi funkce této přísady patří opět zvětšení objemu a soudržnosti směsi stejně jako u hlíny. Je to směs upražených rozemletých kukuřičných zrn smíchaných s odpady při výrobě cukru. Dělí se na hrubé a jemné TTX. Osobně mezi již hotovými kašemi rozdíl nevidím, ale příprava jemného TTX je rychlejší, zatímco hrubé si mezi rybáři získalo oblibu, hlavně pro své charakteristické kousky.

Posilovače dělíme na tekuté a práškové. Tekuté používáme již při přípravě, ale o tom až později. Teď se zaměříme na posilovače práškové. V obchodech je nalezneme buďto v plastových krabičkách, nebo pytlících v gramáži, kterou zvolil výrobce nejčastěji po 200 g. Každý má styl používání jiný podle toho, jak si myslí, že bude nejlépe pracovat. Já osobně posilovač používám přímo do krmítka tak, že udělám pomyslnou zátku z krmení, popřípadě přidám červy a zasypu dostatečnou dávkou posilovače, ale způsobů je tolik, že by se o práškovém posilovači dal napsat samostatný článek.

Červi jsou nedílnou součástí směsi závodníka (až na výjimky), avšak umíte je správně používat? Ne každý si uvědomuje, že i červ je živá složka, která se nějak musí vyprazdňovat, tudíž vzniká čpavek, který má tak typický štiplavý zápach. Každý tento zápach jistě zná, když necháte červy chvíli na slunci v uzavřené nádobě. A proto se držím hesla: co nevoní mně, nebude jíst ani ryba. Z toho tedy plyne, že červy přidáváme do krmení až ve chvíli, kdy jsme připraveni jimi naplnit krmítka a nahodit.

Anglickou vložku můžeme nalézt v koupěném krmení nebo ji do směsi přidat samostatně. Co to ale vlastně je? Je to směs podobná tvrdému chlebu, který je zbarvený do nejrůznějších odstínů od žluté přes červenou až do zelené. Používá se především pro svou dobrou viditelnost na dně.

O nádobách, ve kterých se má a nemá míchat krmení, se dlouze rozepisovat nebude, protože o nich psal již Milan Tychler. Má rada k tomuto bude jen to, že čím větší nádoba použijete, tím bude míchání snadnější.

Přejdeme tedy k tomu, jak krmení správně namíchat. Prvním z mnoha úkonů je to, že si nejlépe den dopředu smícháme TTX s vodou v poměru 1kg TTX ku 1 litru vody (nebojte se použít vodu z vodovodního kohoutku, chlór rychle vyprchává a rybám tak voda nijak nevaří). Pokud přidáváme tekuté posilovače, doporučuji je nejprve rozmíchat s vodou a pak s TTX. Ve chvíli, když TTX udělá útvar podobný bábovce, která na pohled vypadá a voní hezky, je načase smíchat všechny suché složky zasucha tak, aby se všechny částice dobře propojily

Kletba vody

Každé ráno k vodě hledím,
láká mě a přec trochu děsí.
Zrak na ni každý z nás věsí,
však ani já klidně neposedím.

Podlehnu, či nepodlehnu?
Nakonec vstávám a jdu blíž k oknu,
dívám se na řeku, zrak se mi mlží.
Myslím jen na řeku, jak tam tiše běží.

Sbíhám schody, obouvám boty.
Pruty nechávám ležet,
však kráčím do tmy.
Cesta je tichá, chce se mi běžet.

Dorazil jsem k ní, tahle jediná je.
Ruce ke mně z mlhy vztahuje,
tak krásná a tajemná, jakoby zakletá.
Její jméno je Jizera, z bájí nám známá.

Zaklel ji muž, jež ji miloval.
Zrazená, změněná v neživou řeku.
I teď si však udržela svou krásu.
Promlouvá ke mně a já jí naslouchám.

Pavel Kuboušek

mezi sebou (zatím nepřidávejte partikl). Směs osobně nejraději míchám rukama, ale vzhledem k časové tísní mnoho závodníků volí rychlejší metodu, kterou je vrtačka s hlavicí pro míchání krmení. Suchou směs smícháme s mokrou TTX, popřípadě dovlhčíme (od tohoto bodu je potup stejný i pro směsi z pouze jednoho druhu), měli bychom být schopni udělat kouli, která drží pohromadě, ale dá se lehce rozdrtit a mícháme do té doby, než jsou všechny částičky rovnoměrně promíchané. Rukou ale nikdy nejste schopni toto dokonale udělat a tady nastává ta chvíle, u které dělá spoustu lidí chybu, a tou jsou hrušky krmení. K tomu účelu slouží síta všech rozměrů a jemností, pak teprve můžeme prohlásit krmení za promíchané a připravené pro lov. Myslím si, že by toto nikdo neměl podcenit, protože se tímto krokem hodně vylepší rozpadavost krmení pod vodou, nadýchanost, a to znamená i objem krmení. Až teď nastává ta pravá chvíle na přimíchání zrnku kukuřice a dalšího partiklu (pozor! při závodech nesmí být partikl zamíchán v krmení před kontrolou rozhodčím). Já osobně míchám krmení na závody den předem tak, aby se směs dokonale propojila a nadále nevysychala.

Nakonec nezbyvá nic jiného, než jen popřát hodně záběrů a málo nervů s rozmočeným krmením, a když se něco nebude dařit, nezoufejte, protože je vše jen věc tréninku.

Tomáš Párys

RYBÍ PODIVNŮSTKY

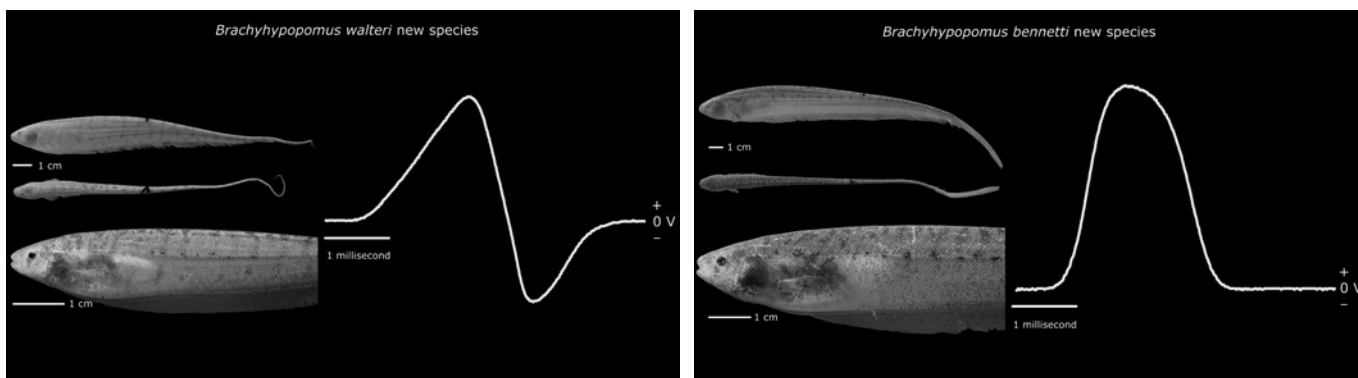
Elektrické ryby

Asi každý z vás už někdy slyšel o elektrických rybách, nejspíše hlavně ve spojitosti s paúhořem elektrickým (*Electrochorus electricus*). Existuje celá řada dalších druhů, které jsou známy díky této schopnosti a stále jsou objevovány exempláře nových druhů. Tím posledním přírůstkem byly hned dva druhy z rodu břicholemka (*Brachyhypopomus*), a to břicholemka – *Brachyhypopomus bennetti* a břicholemka – *Brachyhypopomus walteri*. Oba druhy z Jižní Ameriky byly popsány v srpnu tohoto roku. Žijí u hladiny pod listy plovoucích vodních rostlin, které vytvářející tzv. vodní louky. Jsou si navzájem velmi podobné a liší se hlavně velikostí a druhem elektrického orgánu.

Tím se dostávám k otázce – k jakým účelům může rybám sloužit elektrický orgán? Jsou to hned dva důvody:

- Za prvé: elektrického orgánu je využíváno k lovu, což je případ právě paúhoře elektrického (*Electrophorus electricus*), který dokáže vytvořit výboj až 600 voltů a tento způsob lovu by se dal přirovnat k lovu elektrickým agregátem.
- Za druhé: ryby vybavené tímto orgánem většinou nedisponují příliš dobrým zrakem, protože voda v řekách, kde ryby žijí, neoplývá přílišnou čistotou. A tedy, stejně jako u netopýrů, nahrazuje oči echolokace. Elektřina plní tedy funkci nahrazení očí a zajišťuje orientaci v prostředí. Dalo by se tedy hovořit o „elektrolokaci“.

Ptáte se, jak tato elektrolokace funguje? Odpověď, že jednoduše, vám asi stačit nebude, a proto se pokusím vysvětlit to poněkud blíže. Ryba plave ve vodě a vysílá elektrické impulzy, které kolem ní vytvářejí elektrické pole. Pokud do tohoto pole vstoupí nějaký objekt, ať už třeba rostlina nebo jiná ryba, elektrické pole se pokríví a tuto změnu vnímá ryba speciálními receptory umístěnými v pokožce. Napětí produkované rybami, u kterých má elektřina právě tuto funkci, není příliš vysoké a pohybuje se v rozmezí několika set mikrovoltů a kromě orientace je využíváno i k vnitrodruhové komunikaci, což je případ už zmíněných břicholemek.

V případě *Brachyhypopomus bennetti* tvoří elektrický orgán i jakési mimikry. Tento orgán je neobvykle veliký a proud, který jím břicholemka produkuje, je monofázický, a jediný další druh s tímto typem výboje je paúhoř. Odborníci se domnívají, že břicholemka napodobuje proud paúhoře, a tím se chrání před predátory, kteří by ji mohli ohrozit.

Druhý druh břicholemeky *Brachyhypopomus walteri* má elektrický orgán výrazně menší a proud v něm produkováný je bifázický. Proč se tyto orgány tak liší u tak sobě blízkých druhů, je stále záhadou.

Josef Němec